

□ GANOEKOH *) □

SCHETS IN ÉÉN BEDRIJF

DOOR S. DE VRIES JR.

Personen:

JAKOB COHEN, een kleine veehandelaar (68 jaar).

ROZETTE, zijn vrouw (63 jaar).

MOZES, hun zoon, hoofd eener school in Amsterdam (35 jaar).

HARTOG BLUMENTHAL, vriend en collega van Jakob (65 jaar)

Plaats van handeling: een dorp in het Noorden van Nederland.

Tijd: Heden.

Het tooneel is een eenvoudig, ouderwets gemeubeld vertrek: de woonkamer van Jakob en Rozette. Mahoniehouten stoelen met pluche. Een ronde tafel met één poot. Op die tafel ligt een pluche kleed. Daarboven een laaghangende lamp met kralen rand.

De kamer heeft slechts één deur: in de achterwand. Boven deze deur hangt een joodsch schilderijtje, mizrech genoemd. In het midden van de linkerwand bevindt zich de schoorsteen. De kachel staat roodgloeiend. Recht in de muur twee ramen met opengeslagen blinden aan de binnenkant.

Alles in het vertrek duidt op zeer zorgvuldig onderhoud.

't Is late winternamiddag.

Eerste Tooneel.

JAKOB, ROZETTE.

JAKOB *(is bezig het ganoekoh-ijzer, een zwaar koperen luchter met acht armen, dat voor hem op tafel staat, van kaarsen te voorzien. Neuriend neemt hij de kaarsen uit een doosje en plaatst ze in de daarvoor bestemde gaten).*

ROZETTE *(kijkt toe).*

JAKOB *(nadat hij alle armpjes van kaarsen heeft voorzien) Waar is de sjammes?*

ROZETTE. *Die heb je op de schoorsteen laten liggen (ze krijgt van de schoorsteen een los koperen armpje, dat ze Jakob geeft).*

JAKOB *(steekt ook daar een kaars in en bevestigt het armpje vervolgens voor aan het ganoekoh-ijzer. Dan neemt hij het geheel op). Hij staat! Klaar! (Voorzichtig plaatst hij de luchter op de schoorsteen). Hoe laat is 'et nou, Sette?*

*) Ganoekoh is het joodsche Inwijdingsfeest, dat herinnert aan den strijd der joden tegen de Syriërs. Laatstgenoemden verontreinigden de gewijde oliën der synagoge. Met de rest van de kruiken echter geschiedde, naar de overlevering wil, een wonder: de pitten bleven gedurende acht dagen en acht nachten branden. Acht avonden ontsteken de orthodoxe joden op het Inwijdingsfeest daarom de ganoekoh-lichten. Den eersten avond één, den tweeden avond twee lichten e. z. Daarbij zingen zij o. m. een tweetal korte lofzeggingen. Het geheel wordt gemeenlijk als een bij uitstek gezellig feest beschouwd: zooveel mogelijk is de heele kring van huisgenooten bij het ontsteken der lichten tegenwoordig.